

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . 10 kor.
Félévre . . . 6 „

Felölös szerkesztő:
Dr. HOLITSCHER SZIGFRID
budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadó-
==== hivatal ====
Budapest, VI, Andrásy-út 1.

Tartalom. A magyar közjegyzői intézmény története. — Közjegyzői díjfelszámítás a hagyatéki eljárásban. — Pótolható-e az Ö. B. iránti kérvény az örökösök között a 3 hónapi határidő eltelte után létesült, az elsőbírósági elutasító végzés ellen beadott felfolyamodáshoz csatolt „Egyezséggel?” — Örökké nyugvó végrendeletek. — Felsőbírósági határozatok. — Közlemények.

A magyar közjegyzői intézmény (1874:XXXV. és 1886:VII. törvénycikkek) története.

Irta: Rupp Zsigmond, budapesti kir. közjegyző.
(Folytatás.)

Feltétlenül helyeselhető tehát, hogy az I. jogászgyűlés a közjegyzői intézmény érdekében határozott állást foglalt.

Ezt — sajnos — a II. jogászgyűlésről — mely nagyon alatta maradt az I. jogászgyűlés elfogulatlan, tág látkörű színvonalának — nem mondhatjuk.

Sőt szerény nézetünk szerint egyáltalán hiba volt: a közjegyzői kényszer ügyét a keretébe tartozó kérdéseknek részletezése nélkül, a jogászgyűlés elé vinni, amidőn a kény-

szer a gyakorlati életbe mélyen belenyúló többrendbeli, — nem homogen — kérdéseknek complexumát képezi, mely egyes kérdések külön-külön szempont alá esnek, tehát úgy elvi, mint gyakorlati jelentőségüknél fogva *külön-külön elbánást igényelnek*, — a jogászggyűlés pedig céljánál és szervezeténél fogva *csak elvi megállapodásokra szorítkozhatik* és casuistikába nem bocsátkozhatik. Ez az elv az I. jogászggyűlésen igen helyesen alkalmaztatott is. Hisz a közjegyzői kényszernek decretálása bizonyos ügyletekre nézve üdvös lehet, másokra nézve megint nem. Így pl. egészen más a telekkönyvi, és más az állam oltalmára szoruló személyeknek (vakok, süketek, süketnémáknak) és más a hitvesek közti ügyleteknek kényszere, különösen a hitelezők érdekeinek szempontjából ítélve, stb. stb.

Aztán az élet ugyanazon *gyakorlati* kérdésnek ma ilyen és a jövőben más megoldását követelheti, míg a jogászggyűlés elvi megállapításainak értéke az egész jövőre kihat.

Annál kevésbé helyeselhetjük pedig a II. jogászggyűlés kijelentéseit, mert kérdezzük: vajjon várhatna-e intézményünk oly hamar egy későbbi jogászggyűléstől helyesebb és kedvezőbb elbánást? Vajjon nem fokozná-e épen a kényszer kérdése különösen intézményünkkel szemben a jogászság karába nem tartozó azon elemeknek ma már (bizonyos politikai okoknál fogva is) elég hatalmas antagonismusát, kiknek a közjegyzői intézmény mindig szálka volt a szemükben? Vajjon nem fognának-e ezek elbizakodottan és kérkedve hivatkozni a II. jogászggyűlés kedvezőtlen elvi kijelentéseire, mint csalhatatlan kútforrásokra?

Nagyon érdekes adatot fogunk e kérdésre vonatkozólag még szolgáltatni a közjegyzői novella tárgyalásának ismertetése alkalmával!

Teljesen beérhettük volna tehát az I. jogászggyűlés impozáns elvi enuntiatiójával: a kényszer egyes kérdéseinek tárgyalását és döntését a szaksajtóra és a törvényhozásra bízván.

Szabadjon pedig most a mondottaknak igazolása végett a II. jogászggyűlés tanácskozásaira néhány világító sávot bocsátanunk.

E jogászggyűlésen — amint a budapesti ügyvédi egylet tárgyalásain is történt — a közjegyzői kényszer kérdésében a tagok két pártra szakadtak és a két párt oly merev ellentétes álláspontra helyezkedett, hogy a köztük támadt ürt áthidalni nem volt lehetséges. Az itt lefolyt küzdelem a budapesti ügyvédi egyletben történeteknek mintegy a folytatása volt, mert ugyanazok voltak a szóvivők itt is, ott is.

Elfogulatlan szemlélő könnyen felismerhette pedig, hogy a kedvezőtlen döntésre két mozzanat bírt befolyással, és pedig elsősorban az a *feltétlen bizalom*, amivel a résztvevők néhány népszerű vezetőnek adóztak. Pedig ez baj oly esetben, amidőn a vezetők a szőnyegen levő kérdést illetőleg maguk sincsenek eléggé tájékozva. Hiszen köztudomású, hogy amidőn nagyobb testület tárgyal bármiféle szakkérdést, a hallgatóságnak alig tizedrésze tesz előtanulmányokat, míg a nagy többség egyáltalán alig foglalkozik előzetesen a tárgyalásoknak anyagával! Így aztán készpénznek, szakszerű tudáson alapuló kétségtelen igazságnak veszi a kérdéses hozzászóló tekintélyek állításait, véleményét és vakon szentesíti szavazatával az esetleges tévnézetet is.

Ami pedig a kedvezőtlen döntésnek másik okát illeti, ez a vezetőknek *tájékozatlanságában*, — hogy ne mondjuk — *felületességében* keresendő; ez pedig leginkább abban nyilvánult, hogy amidőn *egy idegen intéz-*

mény meghonosításakor a törvényhozás előkészítéséről és irányításáról volt szó, nem vették figyelembe, milyenek a jogviszonyok ott, ahonnan ez illető intézményt átvenni akarják és mily hatáskör mellett milyen eredménnyel működött, mennyire vált be az illető országban az átveendő intézmény?

De nemcsak a „kényszernek“ ellenfelei hibáztak, túlzást és ezáltal hibát követtek el annak védői is. Így különösen a legfontosabbnak: a nyilvánkönyvi kényszernek kérdésében — nem vetve számot az akkori tényleges viszonyainkkal — küzdöttek a kényszernek „sub poena nullitatis“ alkalmazása mellett. Ezzel csak kihívták az ellenpártot, amely a túlzott követelést — amint tudjuk — nemcsak „kivihetetlennek“, hanem egyenesen „jogtalannak“ minősítette.

E szélsőségek helyett nem inkább az arany középút lett volna-e a közérdek szempontjából a helyesebb megoldás?

Hisz abban az időben (1875-ben) a közjegyzői-, különösen a telekkönyvi kényszernek (már t. i. a „sub poena nullitatis“ kényszernek) törvénybe iktatása mégis csak még nagy akadályokba ütközött! Ime egyebek közt: az egész országban a mostani 309-el* szemben mindössze csak 208 közjegyzői állás volt szervezhető; egy közjegyzőre esett 24 □-mértföldnyi terület 68,000 lakossal, míg ugyanakkor Ausztriában 761 közjegyzőre egyenként 7 □-mértföld 32,000 lakossal, Bajorországban 263 közjegyzőre 6 □-mértföld 18,000 lakossal, Franciaországban 7000 közjegyzőre 1.5 □-mértföld 6000 lakossal! Mily nehezen volt tehát akkoriban hozzáférhető a közjegyző a közönség, különösen a vidékiek részéről, különös tekintettel az akkori szomorú közlekedési viszonyokra.

* 1913. évben, e munka nyomda alá bocsátása idejében.

Hisz vasút alig volt, a falvakat a városokkal összekötő utak rosszak, télen meg épen járhatlanok! Ily viszonyok közt tehát a népre nézve csak áldozat lett volna, hogy minden apróságos telekkönyvi ügyletével falujából bemenjen a városba a közjegyzőhöz, mikor az ügylet értéke utazásának költségeivel, fáradságával és idővesztésével nincs arányban.

Egészen más a helyzet azokban az államokban, hol a nép műveltebb, vagyonosabb, a közlekedési eszközök fejlettebbek és a közjegyzők aránylag nagyobb számban állottak rendelkezésre, mint akkor nálunk!

De még ott is hosszú időre (pl. Franciaországban közel 200 évre) volt szükség, amíg a közjegyzői intézmény (kényszerével) annyira megerősödött, nélkülözhetetlen volta köztudomássá vált, hogy a jogkereső közönség teljes bizalommal, csaknem ösztönszerűleg, minden perenkívüli jogügyével a közjegyzőhöz forduljon.

Ha ily nehéz volt az intézmény meggyökeresedése a művelt nyugaton is, mennyivel inkább indokolt lett volna nálunk a nagyobb körültekintés, ahol egy eddig ismeretlen idegen növény átültetéséről volt szó!

Lehetett-e még a műveltebb elemektől is biztosan remélni, hogy benne jogainak védelmezőjét lássák és nem egy reájuk nézve terhes, költséges és így mivel sem indokolt újítást?

És mit várhattunk a néptől, a kevésbé intelligens nagy tömegetől? Kiben bízhattunk, hogy őt felvilágosítsa az új intézmény hasznos, szükséges voltáról? Talán a falusi jegyzőben?

De eltekintve ezektől a nehézségektől, a telekkönyvi kényszernek barátai különösen is tévedtek, amidőn a kényszer igazolása céljából Francia- és Bajorország példájára hivatkoztak.

Ezen országoknak egyikében sincs telekkönyvi, hanem csak jelzálogi intézmény. Ez az oka, hogy Franciaországban a kényszer mellőzhetlen, mert az ügylet egyedüli bizonyítéka és biztosítéka a róla felvett okirat. Így azután gondoskodnia kellett az államnak, hogy az okiratszerkesztés a külön e célra kirendelt közhitelű közegek kezébe legyen letéve.

Viszont kötelezőleg kellett elrendelnie, hogy a felek ügyletei kötésével kötelezően csakis ehhez a közeghez forduljanak, ami ily viszonyok közt nem jogtalan állami gyámkodás, mert nemcsak a felek magánérdeke, hanem fontos közérdek is követeli, hogy a nyilvánkönyvi forgalom- és hitelügy, mint a közgazdasági életnek alapja, kellő jogvédelemben részesüljön.

Szóval Franciaország, ha józan törvényhozási politikát akart követni, nem térhetett ki az elől, hogy a közjegyzői kényszert „sub poena nullitatis“ iktassa törvénybe. Más megoldás nem volt, amint ezt belátta és be is tartja a jogszolgáltatásnak minden tényezője: a bíró, az advocat, az avoué, valamint a közigazgatási összes tényezők, le egészen a falusi jegyzőig.

(Folyt. köv.)

Közjegyzői díjfelszámítás a hagyatéki eljárásban.

Közlönyünk legutóbbi számában a kir. Curia kisebb fegyelmi tanácsának egy, a közjegyzői díjfelszámítást illető ítéletére hívja fel a figyelmet és kéri különösen a vidéki kartársak hozzászólását.

Ez alapon bátor vagyok az alábbiakban kifejtani véleményemet; megjegyezvén, hogy az eszmecserének, különösen ami a hagyatéki eljárást illeti, nagyon is helye van, mert feltétlenül igaza van a kir. Curia hivatkozott ítélete indokolásának, hogy „az 1894: XVI. t.-cz. 118. §-ának rendelkezése nem sorolja fel elég tüzetesen azokat a munkálatokat, amelyeket a kir. közjegyző mint bírói megbízott a hagyatéki díjatalányért tartozik teljesíteni.“

Az első felvetett kérdés az, hogy a kir. közjegyző az 1894. évi XVI. t.-cz. 23. §-a értelmében a hagyatéki bírósághoz tett bejelentésért az örökösöktől külön díjat számíthat-e fel?

Kétségtelennek tartom, hogy ezen bejelentésért még az esetben sem jár díj, ha a hagyatékot nem a bejelentő közjegyző tárgyalja le. A 23. § ugyanis ezen bejelentési kötelezettséget a bíróságokkal, a közigazgatósági hatóságokkal egyenlően, hogy úgy mondjam, ugyanazon sorban, rangban teszi a kir. közjegyzőnek is köteleességévé. Amint azokat nem illeti meg díj ezen bejelentésért, ép úgy nem illetheti meg a kir. közjegyzőt sem. A törvényhozást ugyanazon legis ratio vezette itt a 23. §-nál, mint amely kifejezésre jutott a 4-ik §-ban, amely szerint, ha a hagyatékhoz ingatlan vagyontartozik, az eljárás hivatalból is megindíttassék. Az a fontos közérdek, hogy a tkvi állapot a tényleges állapottal egyezzen meg, jut kifejezésre mind a két rendelkezésben. A 23. § alapján eszközölt bejelentés a tkvi jog szempontjából elsőrangú közérdek által indokoltan, díjmentes.

Más kérdés az, hogyha ez a bejelentés magánmegbízáson alapszik, jár-e a kir. közjegyzőnek díj, jelesül az esetben is, hogyha utóbb megbízás alapján a hagyatékot ugyanaz a közjegyző tárgyalja le? Bárha sok esetben nem lesz nehéz a közjegyzőnek a díjmentes bejelentés helyett ezt a formát választani, vagyis a 23. § szerinti díjmentes bejelentés helyett a magánmegbízáson alapuló kérvénnyel élni és bárha ez a hagyatéki tárgyalásnak előzménye: mindamellettt szerintem ezért feltétlenül jár díj, tekintettel az 1874: XXXV. t.-cz. 55. §-ára, mely a magánmegbízásokból teljesített munkálatokról intézkedik s tekintve, hogy az 1894: XVI. t.-cz. 117. §-a csakis a szorosán összefüggő eljárásokat mondja díjmenteseknek.

A második kérdés, hogy az esetben, ha a kir. közjegyző a hagyatéki tárgyalással kapcsolatban a tkvi hatóságnál megjelen s ott a tkvi állapotról szemlét vesz fel, ez esetben külön díjat szedhet-e eljárásáért?

Alig hiszem, hogy oly gyakorlatot követnének a kir. közjegyzők, — amint azt a kir. Curia állítólagosként felhossa — hogy t. i. ezen eljárásért díjat rendszeresen számítanának fel; ép ellenkezőleg, bárha a 45. § ellenére a kir. közjegyzők sok helyütt nem kapják meg egyáltalán a tkvi szemléket és saját maguk szerzik be azokat a felek érdekében a hagyatéki ügy gyorsabb

lebonyolíthatása céljából, de díjat nem számítanak. Mindamellett vitatható, hogy azon esetben, ha a tkvi szemlének a 45. § értelmében való beszerzése hosszabb időt vesz igénybe s a felek nyilvánvaló érdekében áll a tkvi szemlének nyomban való beszerzése — így például a felek vidékről jöttek s csak a tárgyalás során merül fel valamely tkvi szemle beszerzésének a szüksége — s azt a felek maguk is kívánják, ez esetben szerintem jár díjazás, az 1874:XXXV. t.-cz. 55. §-a itt is applicálható lévén.

A harmadik kérdés, hogy a felekhez intézett *intő levelekért*, valamint a hagyaték miben állásáról adott felvilágosításért, értesítés, vagy *értekezés* czímén jár-e külön díj?

Szerintem az intő levelekért felszámítható a díj, mert nincs ok és jogszabály arra, hogy munkáért, amely a félnek érdekében áll, amennyiben figyelmessé tétetvén, végrehajtási eljárástól, vagy pertől menekül, díj ne járjon. De téves a kir. Curia azon kijelentése is, hogy a közjegyzői díjak közadók módjára hajtandók be. Ezt az 1886:VII. t.-cz. 32. §-a mondta ki, amely azonban hatálytalanítva van, a jelenleg érvényben levő 1894:XVI. t.-cz. 121. §-a pedig csak annyit mond, hogy „a megállapított összeg a fizetésre kötelezettek ingóságából közadó módjára hajtatik be.“

A jelenleg hatályban levő törvény intézkedése tehát nem imperatív és így a közjegyző attól sincs elzárva, hogy követelését fizetési meghagyás útján hajtsa be. Hogy mindezen eljárást megelőző intő levél díjmentes legyen, az ezek szerint sem lehet indokolt.

Ami az értekezést illeti, itt kellően distingválunk kell. Sokszor előfordul, hogy a fél a közjegyzőt felvilágosításért, tanácsért felkeresi, a hagyatékkal kapcsolatban, de vele szorosan össze nem függő dologban, esetleg olyankor, amikor a hagyaték a közjegyzőnek még ki sincs adva, vagy amikor már be van fejezve, sőt a megbízó bírósághoz vissza is terjesztve, nem lehet indokolt, hogy ezért a közjegyző díjat fel ne számíthasson, amikor a fél hosszabb idejét és munkáját igénybe veszi.

Az 1886:VII. t.-cz. 35. §-a világosan kifejezte, hogy a hagyatéki leltározással és tárgyalással szorosan össze nem függő egyéb — habár kapcsolatos — cselekményt a közjegyző a 32. §-ban meghatározott díjért teljesíteni nem köteles; a jelenleg érvényes 1894:XVI. t.-cz. 117. és 118. §-ai, amely e szakaszt hatálytala-

nította, lényegileg ugyanazt akarja mondani, csak kevésbé szerencsés fogalmazással.

Feltétlenül helyes a kir. Curia álláspontja a tekintetben, hogy a csupán költségszaporítás céljából eszközölt *magánmunkálatokért*, amelyek a hagyatéki tárgyalási jkvben elintézhetők, külön díj nem jár, habár nem tartoznak is a 118. § értelmében a díjatalányért végzendő munkálatok közé. Az ügyvéd részére sem állapíttatik meg például oly felebbezésért munkadíj, amely teljesen felesleges, vagy mondjuk a törvény által kizárt volt s így a munka egyáltalán nem állott a fél érdekében. —

A hivatkozott curiai ítéletben nem tárgyalatik a *leltározás* díjazása; de mert bizonyos tekintelben vitásnak tartom, bátor vagyok azt itt most felvetni.

Minden kétségen felül áll az 1894:XVI. t.-cz. 119. §-a értelmében, hogy a külön leltározásért, ha a közjegyző nincs megbizva a hagyaték tárgyalásával, díj jár. Az a kérdés, hogyha utóbb a leltár betervezése után megbizatik a tárgyalással is, jár-e ez esetben is a leltározás külön díja s illetve, amennyiben az már ott meg van állapítva, a tárgyalás befejezésekor a megállapított leltározási díj levonásba hozandó-e?

Az 1894:XVI. t.-cz. 118. §-ából, amely a hagyatéktárgyalási díjatalányért végzendő munkák közé a hagyaték leltározását is sorozza, az lenne következtethető, hogyha utóbb a tárgyalással is megbizatik, a leltározásért külön díj nem jár; nem tehetvén különbséget az a körülmény, hogy leltározás és tárgyalás végett egy végzéssel, vagy külön végzésekkel bizatik-e meg a közjegyző. Mindamellett indokoltnak fogadható el az, hogyha külön leltározás van elrendelve, még az esetben is, ha a kir. közjegyző utóbb a tárgyalással is meg van bizva, díj jár. Az átalányrendszert ugyanis tulajdonképen az 1886:VII. t.-cz. 32. §-a fogadta el, az pedig világosan megállapítja, hogy „a leltár kiegészítéséért, újabb leltározásért és az örökösödési tárgyalás megtartásáért jár az átalány ár.“ Vagyis az alapleltár felvételéért, amely itt felsorolva nincs, külön díjazás jár.

Az ellenkező felfogás bizonyos tekintetben igazságtalanságra is vezetne. A kir. közjegyző ugyanis rendesen nagyobb hagyatékok leltározásával bizatik meg; a kisebb hagyatékokban a községi jegyző, illetve leltározó közeg jár el, akiknek pedig a leltározásért az 1877:XX. t.-cz. 240. §-a értelmében díj jár. Ennélfogva azon

eset állana elő, hogy a kisebb hagyatékok után a díjatalányon kívül megfizetik az örökösök a községi jegyzőnek a leltározásért a díjat; míg épen a nagyobb hagyatékoknál, ahol a leltározást a kir. közjegyző teljesíti, a leltározásért külön nem fizetnének, hanem csakis a díjatalányt. Ez pedig sem az osztó igazsággal, sem a méltányossággal nem lenne összeegyeztethető.

Mindenesetre kívánatos lenne, ha az 1894 : VI. t.-czikk 188. § helyes értelmezése tekintetében — melynek hiányosságára a kir. Curia is helyesen rámutat — egységes judicatura alakulna és segítene.

Dr. Halász László
czeglédi kir. közjegyző.

Pótolható-e az Ö. B. iránti kérvény az örökösök között a 3 hónapi határidő eltelte után létesült, az elsőbirósági elutasító végzés ellen beadott felfolyamodáshoz csatolt „Egyezséggel?”

Az 1894 : XVI. t.-cz. 99. szakasza a következőkép rendelkezik:

Midőn az örökség tárgyai közt ingatlanok is vannak és a 2. § eseteinek egyike sem forog fenn: az örökös vagy a hivatalos eljárás nélkül kiegyezett örökösársak a 7. § szerint illetékes járásbiróságtól örökösödési bizonyítvány kiadását kérhetik, ha igazolják:

a) hogy az örökség kizárólag őket illeti,

b) hogy végrendelet esetében annak kihirdetése megtörtént és azoknak a feltételeknek, amelyektől örökségi joguk függővé van téve, eleget tettek.

Ha örökösön kívül köteles részre jogosított is van: a kérvény ennek hozzájárulásával adandó be, avagy pedig a vele létrejött s közokiratba vagy hitelesített magánokiratban foglalt egyezség bemutatandó. Ebben az egyezségben, vagy a nevezett jogosított által aláírt kérvényben intézkedés veendő fel arról, hogy a köteles rész az ingatlanokra való bekebelezés által biztosítandó-e s ha igen, minő összeg erejéig. Az örökösödési bizonyítvány kiadásáért kérelmet csak addig adhatni be, míg a hagyatéki bíróság a 4. szakasz értelmében az örökösödési eljárást hivatalból meg nem indította.

Az 1896. évi január hó 5-én 113,103. szám alatt kiadott belügyministeri rendelet a következőket tartalmazza:

Az örökösödési eljárásról szóló 1894 : XVI. t.-cz. 1896. évi január 1-én hatályba lépett.

Ezen törvény 4. szakaszában az a rendelkezés foglaltatik: „ha a hagyatékhöz ingatlan vagydon tartozik és az örökös halálától számított 3 hónap alatt sem az örökösödési eljárás megindítását nem kérte az érdekeltek valamelyike, sem pedig ugyan-ezen határidő alatt az örökösödési vagy hagyományi bizonyítvány kiadása iránti kérelmet elő nem terjesztettek, a hagyatéki eljárás akkor is hivatalból indítandó meg, ha a 2. szakasz 1., 2., 3., 4. pontjában foglalt esetek közül egyik sem forog fenn.”

Ennek a törvénynek egyik lényeges intézkedése az, hogyha a hagyatékhöz ingatlan tartozik, az örökösödési eljárásnak van helye akkor is, ha az örökösök mindnyájan nagykorúak.

Ez áll arra az esetre is, ha az elhalálozás 1896. évi január hó 1-je előtt történt. Ugyanazért az örökösöknek érdekükben áll, hogy ily esetben az örökös halálától számított 3 hónap alatt, ha pedig a haláleset az 1896. évi január hó 1-je előtt történt, az ettől a naptól számítandó 3 hónap alatt magok kérjék a kir. járásbiróságnál vagy az örökösödési eljárás megindítását, vagy az örökösödési, avagy hagyományi bizonyítványnak kiadását, mert különben a hagyatéki eljárás hivatalból fog megindítani.

M. I. azaz a ministeri javaslat indokolása a következőket tartalmazza:

A javaslat csak annyiban korlátozza az érdekeltek rendelkezési szabadságát, hogy jogaik gyakorlására 3 hónapi záros határidőt enged és elrendeli, hogy abban az esetben, ha az érdekeltek e határidőn belül jogukkal nem éltek: az örökösödési eljárás hivatalból indítandó meg.

A törvény 23. szakasza 2-ik bekezdésében akként intézkedik, miszerint a bíróságok, közigazgatási hatóságok, királyi közjegyzők és a községi előjáróságok kötelesek minden tudomásukra jutott esetről, melyben az örökös hagyatékhöz ingatlan tartozik és tudomásuk szerint a hagyatéki eljárás megindítva nincs, a 3 hónapi záros határidő elteltével, a járásbiróságot, melynek területén az ingatlan van, a hagyatéki eljárás megindításának okából értesíteni.

Mindezek egybevetéséből minden kétséget kizárólag bizonyos az, hogy örökösödési bizonyítvány kibocsátásának csak akkor van helye, ha az Ö. É. 99. szakaszában megkivánt összes törvényes kellékekkel ellátott kérvényben kéretik, s hogy ez a kérvény 3 hónapi záros határidő előtt adatik be a hagyatéki bírósághoz.

Ezek előrebocsátása után közlöm a konkrét esetet, amely a következő:

A nagyatádi királyi járásbíróság K. községben 1913. évi augusztus hó 15-én végrendelet hátrahagyása nélkül elhalt B. L. hagyatéki ügyében a hozzá 1913. évi november hó 12-én beadott, a 99. szakaszban megkivánt törvényes kellékekkel el nem látott örökösödési bizonyítvány kiadása iránti kérvényre 1913. Ö. b. 33. szám alatt 1913. évi november hó 13-án (azaz 2 nappal az örökhagyó halálától számítandó 3 hó letelte előtt) a következő végzést hozta:

1913. Ö. B. 33.

Özv. Boronkay Lajosné és társai kérvénye örökösödési bizonyítvány kiadása iránt.

V.

Elutasítatik, mert a beadott Ö. b. kiadása iránti kérvény a törvényes kellékeknek meg nem felel, ugyanis az 1894: XVI. t.-cz. 99. §-a értelmében az Ö. b. kiadása iránti kérvény az örökösök, tehát a köteles részre jogosított örökösök hozzájárulásával adandó 'be, avagy a vele létrejött s közjegyzői okiratba, vagy hitelesített magánokiratba foglalt egyezség bemutatandó, ez pedig meg nem történt, mert Boronkay Anna, Mária férjezett Vindisch Istvánné a kérelemhez hozzá nem járult, amennyiben azt alá nem írta, a csatolt házassági szerződés pedig nem tekinthető olyan egyezségnek, mely a törvény követelményeinek megfelel, mert az nem a köteles részre jogosított örökös és az örökösársak között, hanem a jogelőd között jött létre, az örökösársak pedig semmiféle egyezséget nem kötöttek, de ha egyezségül fogadná is el a bíróság a csatolt házassági szerződést, a kérelem az esetben is el volna utasítandó, mert a kérvényezők mivel sem igazolták, hogy az abban foglalt kötelezettségnek eleget tettek volna, mert a köteles részre jogosított örökösnek a házassági szerződés értelmében járó járandósága a csatolt telekkönyvi kivonat tanúsága szerint bekebelezve s így biztosítva nincs, erről pedig a 99. szakasz értelmében intézkedni kell.

Nagyatád, 1912. november hó 13.

A nagyatádi kir. jbg.

E végzés indokolásából kétségtelen tényként megállapíthatók a következők:

1. Hogy B. L. örökhagyónak 3 gyermeke és özvegye maradt.

2. Hogy csupán két gyermek és az özvegy irták alá az Ö. B. kiadása iránti kérvényt, tehát nem az összes érdekeltek (ugyanis egy gyermek nem írta alá).

3. Hogy a kérvényezők által kérvényükhöz 3% alatt csatolt okirat az Ö. É. 99. szakasza által megkivánt egyezségnek nem tekinthető.

Az elsőbíróságnak fenti végzését elutasított kérvényezők felfolyamodták, a felfolyamodást 1913. évi november hó 25-én adták be, azaz örökhagyó halála napjától 1913. évi augusztus hó 15-től számított 3 hó letelte után 10 nap múlva.

A felfolyamodáshoz csatoltak felfolyamodással élők egy a harmadik leszármazóval is létesült egyezséget, mely egyezség az elutasító elsőbírósági 1913. Ö. b. 33. számú végzés kelte és örökhagyó elhalálozása napját (1913. augusztus hó 15.) meghaladó 3 hó letelte után, azaz 1913. november 23-án kelt. Ezen felfolyamodásra a II. bíróság a következő végzést hozta:

2815/1913. P. szám. A pécsi kir. ítélőtábla. Kutason 1913. évi augusztus 14-én végrendelet hátrahagyása nélkül elhalt Boronkay Lajos hagyatéki ügyét a nagyatádi kir. járásbíróságnak 1913. évi november hó 13. napján 1913. Ö. b. 33/1. szám a. hozott végzése ellen özv. Boronkay Lajosné szül. Fodor Éva, Boronkay László és Boronkay Lajos részéről 1913. évi november 25. napján 1913. Ö. b. 33/3. sz. a. közbetett felfolyamodás folytán az 1913. évi december hó 15. napján tartott nyilvános ülésében vizsgálat alá vevén, következő

végzést

hozott:

A kir. ítélőtábla az elsőbíróság végzését megváltoztatja és kimondja, hogy felfolyamodóknak az örökösödési bizonyítvány kiadása iránt előterjesztett kérelme — abból az okból, mert azt Vindisch Istvánné szül. Boronkay Anna Mária kötelesrészre jogosított örökös alá nem írta — és mert Vindisch Istvánné szül. Boronkay Anna Mária kötelesrészre jogosított örökösre vonatkozólag az Ö. É. 99. §-ának a második bekezdésében megkivánt egyezséget nem mutatták be, ezuttal még el nem utasítható;

egyben a kir. ítélőtábla a kir. járásbíróságot a további szabályszerű eljárásra utasítja.

Indokok:

Igaz ugyan, hogy — sem Vindisch Istvánné szül. Boronkay Anna Mária az örökösödési bizonyítvány kiadása iránt előterjesztett kérvényt alá nem írta, sem felfolyamodók nem igazolták, hogy Vindisch Istvánné szül. Boronkay Anna Mária kötelesrészre jogosított örökösstől az örökösödési bizonyítvány kiadása iránti kérelem előterjesztésére meghatalmazást nyertek, — és habár az örökösödési bizonyítvány kiadása iránt előterjesztett kérelem 3% alatt csatolt melléklete az Ö. É. 99. §-ának a második

bekezdésében megkivánt egyezséget, esetleg joglemondó nyilatkozatot nem pótolja, mégis — tekintettel arra, hogy mindezek a hiányok pótolhatók: folyamodók kérelme nem elutasítandó, hanem a most részletezett hiányoknak záros határidő alatt, az örökösödési bizonyítvány kiadása iránt előterjesztett kérelemnek különbeni elutasítása terhe mellett, hiánypótlás végett visszaadandó lett volna.

Mindezeknél fogva az elsőbíróság végzését megváltoztatva, a rendelkező rész szerint kellett határozni.

Pécs, 1913. évi december hó 15-én.

A kir. közjegyző az Ö. E. 33. szakasza alapján az elsőbírósági elutasító végzés meghozatala és a 3 hó eltelte után az Ö. É. 23. szakaszának rendelkezése alapján a hagyatéki bíróságnak írásban bejelentette, hogy örökhagyó után ingatlanok maradtak s hogy tudomása szerint a hagyatéki eljárás megindítva nincs.

Kérdés már most, hogy:

1. Elutasított kérvényt egyáltalán lehet-e pótolni, vagy ilyen kérvény helyett egész új kérvény adandó be?

2. Ha pótlásnak helye van, az esetben a kérvény beadására törvény által előírt határidő (jelen esetben örökhagyó halála napjától számítandó 3 hó) alatt van-e helye csupán pótlásnak, vagy ezen határidőn túl is?

3. Egyáltalán felfolyamodásban lehet-e pótolni azt a hiányt, ami miatt az elutasítás és a felfolyamodással megtámadott határozat hozatott.

4. Hogy az adott esetben a másodbírósági határozatnak mi a helyes értelme?

Az-e, hogy az Ö. b. iránti kérelem ismét elutasítandó az elsőbíróság által most már e felfolyamodásba elkésve történt pótlás után és mert a másodbírósági végzés érdemben egyáltalán nem intézkedik, vagy az-e, hogy az Ö. b. kibocsátható-e az elsőbíróság által?

Összegezve már most a kérdéseket, az elsőbíróság által elfoglalt álláspont helyes-e, nevezetesen az, hogy örökhagyó halálától számított 3 hó eltelte után az Ö. E. 99. szakaszában megkivánt törvényes kellékekkel el nem látott Ö. b. kiadása iránt, a bírósághoz benyújtott kérvény pótlásának a törvény szerint helye nincs s az ily kérvény elutasítandó?

Avagy a másodbíróság által elfoglalt az az álláspont a helyes, hogy az Ö. E. 99. szakaszában kiírt, törvényes kellékekkel el nem látott kérvény a 3 hó eltelte után is pótolható; és pótolható-e

olyan egyezséggel, mely egyezség örökhagyó halála napját meghaladó 3 hó elteltét követő ötödik napon kelt és amely egyezség a felfolyamodáshoz csatoltatott.

Végül felemlítem, hogy a hagyatéék értéke ca. 7—800,000 K és hogy az Ö. b. kiadása iránti kérvényt a kútsági közjegyző szerkesztette és adta be.

Dr. Mike Imre
nagyatádi kir. közjegyző.

Örökké nyugvó végrendeletek.

Végrendeletet azért alkotnak a halandó emberek, hogy végső akaratuk haláluk után megelevenedve érvényre jusson.

Az 1894. évi XVI. t.-cz. 25. §-a ezért rendeli, hogy aki a végrendeletet írzi, köteles azt azonnal, mihelyt az örökhagyó haláláról értesült, a legközelebbi járásbíróságnál bemutatni.

Igen ám, de miként értesül pl. a kir. közjegyző az örökhagyó haláláról? Amint a gyakorlati példa mutatja, sok esetben sehogyan sem.

A halálesetfeltevő közeg nem tud (vagy nem akar tudni?) semmit a közjegyzőnél őrzött végrendeletről, a törvényes örökösök ezt nem jelentik be (mert nincs érdekükben bejelenteni), másolat vagy elismervény nem található és a halálesetfelvétel 15. rovatába beiródik, hogy: *nincsen*, — a végakarát el van örökre némitva.

Szándékosságot vagy rosszhiszeműséget bizonyítani nem lehet, az ilyen elnémitásnak tehát magán- vagy büntetőjogi következményeitől nem kell tartani.

1875. év óta nyugszanak itt nálam hivatalbeli elődeim által felvett köz- és letett végrendeletek; — tavaly, amikor az irodát átvettem, az összes végrendeleteket ajánlott levélben értesítettem, hogy végrendeletük az én őrizetembe kerültek, számos levél került vissza azzal a pótsai jelzéssel, hogy „*meghalt*.”

Az elhalálozás ekként jutott tudomásomra, én persze „azonnal” eljárám a kihirdetés végett, de sok esetben már későn, mivel az illető hagyatéék már rég át volt adva, legtöbb esetben az illető közjegyző által megindított örökösödési bizonyítvány kiadása iránti eljárással.

Az ilyen flagrans jogsérelmek orvoslása, illetve praeventiv lehetlenné tétele tárgyában a szombathelyi kamara — indítványom elfogadásával — felirt az igazságügyi kormányhoz, de eddig semmiféle intézkedés nem történt, pedig az ügy elég fontos és elég sürgős.

A pénzügyigazgatóságok — egy fennálló rendelet folytán — havi kimutatásokban értesülnek a kir. járásbiróságokhoz beérkezett halálesetfelvételekről. Legczéljesebb volna — nézetem szerint — ha ezeket a havi kimutatásokat a kir. járásbiróságok a területükön működő kir. közjegyzőkkel is közölnék és azonkívül a hirdetési táblára is kifüggesztenék abból a czélből, hogy a végrendelet őrzője azt kihirdetés végett bemutathassa.

Ily értelmű miniszteri rendelet megszüntetné a végrendeletek elhallgatásával felmerülő jogsérelmek lehetőségét.

Dr. Téri Ödön
soproni kir. közjegyző.

Felsőbirósági határozatok.

Közjegyzői rendtartás.

19. A győri kir. tábla: P. F. közjegyzőhelyettes elismerte, hogy 1909. május 20-án 342. ü. sz. a. B.-n. M. A. végrendeletéről felvett s ugyanakkor általa a végrendelező és két ügyleti tanu részéről aláírt közjegyzői okiratot, mely két ívből áll, a következő napon K. M. v-i közjegyző irodájában látták el a hivatalos pecséttel és ugyanakkor fűzték össze a két ívet és a zsinór két végét akkor pecsételték le.

Az 1874:XXXV. t.-cz. 66. §-a úgy rendelkezik, hogyha a közokirat több ívből áll, ezek zsinórral összefűzendők s a zsinór két vége az utolsó lapon a közjegyző pecsétjével megerősítendő.

A törvény eme rendelkezésének elmulasztása azonban a 68. § második bekezdésében felsorolt azon eseteken kívül esik, amelyeknek hiányában a közjegyzői okirat közokirat erejével nem bír.

Azt a felperes nem is állítja, hogy az okirat egyik vagy másik íve kicseréltetett volna.

Az idézett t.-cz. 79. §-ában a)–g) pontok alatt meg vannak határozva azon kellékek, amelyeket a közjegyzői okirat bevezetésének, illetve záradékának magában kell foglalnia, s a g) pont szerint a záradékhoz tartozik az a) és b) alatt említett személyek aláírásán kívül az okiratot felvevő kir. közjegyző pecsétje is.

A pecsét alkalmazása annak a megerősítésére szükséges, hogy a kir. közjegyző (vagy helyettese) hivatalos minőségben járt el. Arra nézve azonban, hogy a közjegyzői okiratot azonnal az aláírás megtörténtekor s a fél és az ügyleti tanuk együttes jelenlétében kellene a hivatalos pecséttel ellátni s hogy az okiratot közokirati jellegétől fosztaná meg a kir. közjegyzőnek az az eljárása, hogy a székhelyén kívül felvett okiratot, annak a 79. § a) és b) pontjában említett személyek részéről történt aláírása után nem egyidejűleg, hanem utólagosan az irodájában látja el a hivatalos pecséttel, sem az 1874:XXXV. t.-cz., sem más későbbi törvény intézkedést nem tartalmaz.

Sőt az idézett t.-cz. 79. §-a úgy rendelkezik, hogy az ügyleti tanuknak csak azon időpontban kell jelen lenniök, midőn az okirat felolvastatik és aláíratik s a 79. § e) pontja szerint a közjegyzői okirat záradékának azt kell magában foglalnia, hogy az okirat a feleknek a tanuk jelenlétében olvastatott fel.

A kir. Curianak 80. sz. polgári döntvénye szerint pedig az 1874:XXXV. t.-cz. 82. §-ának a) és b) pontjában előírt érvényességi kellékeknek megfelel a közjegyző által felvett végrendelet akkor is, ha a másik közjegyző, vagy két tanu csak az írásba foglalt végrendelet felolvasásánál, tartalmának a végrendelező részéről történt jóváhagyásánál és aláírásánál van jelen s a döntvény indokolása kimondja, hogy a közvégrendeletek felvételénél a tanuk közreműködésének célja azoknak fokozottabb hitelességgel való felruházása s ez a cél teljesen el van érve azzal, ha a tanuk a közvégrendelet felolvasása, annak a végrendelező által helybenhagyása és aláírásakor jelen vannak.

Az 1874:XXXV. t.-cz. 74. §-ának a 79. §. e) pontjának, valamint az idézett döntvénynek egybevetéséből tehát arra lehet következtetni, hogy a közjegyzői okiratba foglalt végrendeletnek pecséttel való ellátása az érvényességnek nem oly kelléke, amelyhez az ügyleti tanuk jelenléte feltétlenül szükséges. Ennélfogva a kereseti kérelmet el kellett utasítani. (1912. december hó 2. 1941/912. P.)

A kir. Curia: A másodbiróság ítéletét indokolása alapján helybenhagyja. (1913. december 3. 1285/1913. P. sz.)

Telekkönyvi rendtartás.

20. A temesvári kir. tábla: A zálogjogtörlési kérelmet elutasítja. Mert a járásbiróság végzése szerint néhai S.-né hagyatékát képező t-i ingatlan felerésze fiának ifju S. P.-nak megkerülésével férjének id. S. P.-nak azért adatott át, mivel ifju S. P. vélelmezett örökös öröklési jogáról id. S. P. javára lemondott; minthogy pedig eszerint a hagyatéki ingatlan-jutalék ifj. S. P. lemondása folytán, tehát az ő jogán adatott át id. S. P.-nak s

így erre az esetre a kir. Curianak 34. sz. döntvénye alkalmazást nem nyerhet, a vélelmezett örökös ellen a telekkönyvi rendtartás 74. §-a alapján feltételesen bekebelezett zálogjog a hitelező beleegyezésének kimutatása nélkül nem törölhető. (1912. június 26. 1183/912.)

A kir. Curia: A másodbiróság végzését indokaiból helybenhagyja. (1913. október 21. 4320/1912. P. sz.)

*

21. A végrendelkező ... a tulajdonjognak a tulajdonostársakra halálesetre szóló jogügylettel való átruházással egyidejűleg, minden egyes tulajdonost a reá átruházott tulajdon tekintetében akképen korlátozott, hogy egyik tulajdonostárs sem idegenítheti el tulajdon járandóságát a többi tulajdonostárs hozzájárulása nélkül. Ez az elidegenítési tilalom a tulajdonjog átruházásakor keletkezett és pedig az ingatlan állagára vonatkozólag harmadik személyek javára. Mert a többi tulajdonostárs a tilalmat elfogadó minden egyes társtulajdonosra nézve harmadik személynek tekintendő, akinek ez a tilalom az ingatlan állagára vonatkozó jogait biztosítja. Ugyanis épen az elidegenítési tilalom biztosítja a többi tulajdonostársat abban a tekintetben, hogy az egyes tulajdonostárs sem vagyonszétválás megszűntetését célzó perrel, sem az ingatlan állagára is vonatkozó jognak sérelmére nem cselekedhetik. Ennek a jogi álláspontnak pedig folyománya volt az elsőbiróság végzésének megváltoztatásával, a törlési kérelem elutasítása (Budapesti kir. tábla 3521/913. sz.)

A közjegyzői gyakorlatot érdeklő jogesetek.

22. Ha az egyik örökösosztályra bocsátandó érték terheli, az osztatlan hagyaték hasznai őt csak az osztályra bocsátandó érték figyelembevételével megállapított vagyonszétválás arányában illetik meg; ha pedig a közösség ideje alatt a hasznokban nagyobb mértékben részesedett, az osztály alkalmával megfelelő kiegyenlítésnek van helye. (Curia 1913. november 19. 267/1913. P. sz.)

*

23. Ha az írásbeli magánvégrendeletet egész terjedelmében nem a végrendelkező írta és írta alá, a tanúk közül legalább kettőnek a végrendelet nyelvét értenie kell. (Curia 1913. nov. 25. 284/1913. P. sz.)

*

24. Az örökségátadó szerződés tartalmából nyilvánvaló, hogy az a felperesek javára tett intézkedéseiben a harmadik személy részére kötött szerződésnek minősül.

Joggyakorlatunk ezeket a szerződéseket érvényeseknek ismeri el és amennyiben a szerződő felek akaratából avagy a jogügylet természetéből az ellenkezőre nem kell következtetni, a kedvezményezett harmadik személy közvetlen kereseti jogot nyer anélkül, hogy a kedvezményezett részéről elfogadási, vagy a szerződéshez hozzájárulási nyilatkozat szükségeltetné.

A harmadik személy azonban ilyen esetben sem szerzi meg azonnal és feltétlenül a javára kikötött jogot, különösen ha, mint a jelen esetben, olyan vagyonszétválásról van szó, amely szerint az átruházó a kedvezményezetteket a perbeli felpereseket, az utána várható öröklési jogukra nézve akarja a részükre kikötött s a kötelezettek által teljesítendő szolgáltatás által kielégíteni; és emellett nyilvánvaló, hogy a kedvezményezettek ennek a szerződésnek alapján még nem szereztek jogokat. (Curia 1913. decz. 16. 868. sz.)

*

25. Az öröklés tárgyának birtoka és elvont haszna nem képezi az érvényesített öröklési igénynek olyan tartozékát, amely az öröklési igény megállapítása iránt támadt keresettel egyidejűleg, illetve kapcsolatosan volna csak érvényesíthő, következően felperesek a kereseti elvont hasznokat önállóan követelhetik arra való tekintet nélkül, hogy azokat a végrendeleti öröklés megállapítása iránt folyamatba tett alap- illetve újított perben nem érvényesítették. (Curia 1913. december 2. 1234. sz.)

*

26. A különváltan élő nő, ha kellő megélhetési alappal bír, akkor sem igényelhet ideiglenes tartást a férjétől, ha a különélésre a férj magatartása szolgáltatott okot. (Curia 1913. C. 141. sz.)

*

27. A felebbezési bíróság ítéletében — meg nem támadott — tényállásként azt állapította meg, hogy az A) alatti jegyzékben felsorolt ingókat a felperes nagyjából részben a házasságra lépéskor anyjától, illetve rokonaitól hozományként kapta, részben pedig a házasság tartama alatt felperes és gyermeke részére a felperes anyja vásárolta. Jogszabály, hogy az ingó hozományt a nő a házasság tartama alatt visszakövetelni, illetve saját kezelése alá vonni akkor sem jogosult, ha a férjétől különváltan él; a felebbezési bíróság tehát nem sértett anyagi jogszabályt azzal, hogy a felperes nő és gyermekének használatára szükséges ingókon felül

kiadatni kért azokra az ingókra nézve, amelyeknek a kiadását a férj ellenezte, a felperes keresetét elutasította; a felperesnek anyagi jogszabálysértésre alapított ezirányú panasza tehát a fentiek szerint alaptalan. (Curia 1913. C. 128. sz.)

*

28. A házastársak között fennállott életközösség nem szűnt meg azért, hogy a férj az elhalálozását megelőző időben három és fél éven keresztül fegyházbüntetését töltötte. Az az összeg tehát, amelyet a nő ezalatt az idő alatt saját tevékenysége által keresett, a házastársak közös szerzeményének tekintendő. (Curia 1913. decz. 18. 2671. P. sz.)

*

29. Az ingatlan eladása esetére kikötött elővásárlási jog akkor is érvényesíthető, ha az elővásárlási joggal terhelt tulajdonostárs az ingatlanra vonatkozó vagyonközösségnek bírói árverés útján való megszüntetésére keresetet indított. (Curia 5406/1913. P. sz.)

*

30. A haszonbérbeadót a haszonbéri szerződésben vállalt kötelezettség nélkül nem lehet kötelezni a haszonbérlet telekkönyvi bekebelezésének tülésére. (Curia 1913. november 18. 6329/1912. sz.)

*

31. Felfedező eskü letételére csak az kötelezhető, aki okiratokat, adósságokat, vagy értékeket az anyagi jogszabályok szerint felfedezni tartozik, oly anyagi jogszabály pedig nincs, amely az adósnak kötelességévé tenné, hogy vagyonát hitelezője előtt felfedezze és mert az adós örökösét sem terheli súlyosabb kötelezettség a hitelezővel szemben, mint magát az adóst terhelte s így az adós örököse sem lehet köteles a hitelező előtt az általa örökölt azt a vagyont felfedezni, amelynek felfedezését a hitelező joggal az eredeti adóstól nem követelhet. (Bpesti tábla 1913. december 3. 8072. sz.)

*

32. K. L. és neje szül. I. H. a K. L. és társa cég beltagja 1912. év szeptember 20-án 547 korona 28 fillérről szóló csekket bocsájtott ki, melyet az utalványozott magy. kir. postatakarék-pénztár átirata szerint a csekk kiállítása napján 1912. szeptember 20-án lett volna fedezet, 1912. szeptember 30-án azonban, midőn panaszos a csekket a csekk törvény 8. §-ában megállapított 10

napi bemutatási határidőn belül bemutatta, már nem volt fedezet, miből nyilvánvaló, hogy panaszlottak, habár tudták, hogy a csekket az 1908 : LVIII. t.-cz. 15. §-a értelmében, a bemutatási határidőn belül hatályosan vissza nem vonhatják, számlakövetelésükkel szándékosan oly rendelkezést tettek, mely a csekk beváltását meg-hiusította. Ennélfogva a panaszlottak az 1908 : LVIII. t.-cz. 26. §-a 2. pontjába ütköző vétséget követtek el, melyért őket ugyanazon szakasz értelmében 200—200 K, behajthatlanság esetében 10—10 napi fogházra átváltoztatható pénzbüntetéssel kellett sújtani. (Bpesti kir. tábla 1913. decz. 16. 3635. V. sz.)

Adó- és illetékügyek.

(A m. kir. közigazgatási bíróság pénzügyi osztályának határozatai.)

33. A házadóról szóló 1909. évi VI. törvény cikk 15. §-a ugyanis kifejezetten úgy rendelkezik, hogy a butorzattal együtt bérbeadott lakrészeknél a butorzatra eső bérjövedelem is a házadóról alaphoz számítandó, amelyből azonban a butorzat elhasználása fejében mindenütt 30% levonandó. Ebből nyilván következik, hogy a törvényhozó akarata az volt, hogy a butorzatra eső jövedelem ne valamely más adó, hanem az épületre eső jövedelemmel együtt, házadó alá vonassék, egyedül azt engedte meg, hogy a butorzat elhasználása fejében a bérjövedelemből mindenütt 30% levonassék. Hogy azonban a butorzat elhasználására levont 30% bértöbblet ismét másnemű adó alá lenne vonandó, arra nézve a házadó-törvénynek nem a 15. §-a, sem valamely más §-a intézkedést nem tartalmaz. Ilyen nélkül pedig a levont bértöbbletet társulati vagy egyéb adó alá tartozó jövedelemnek tekinteni nem lehet. (19362/1913. P. szám.)

*

34. A haszonbérletnek alhaszonbérletbe adásából származó jövedelem nem kereseti, hanem tőkekamat- és járadék-adó alá esik. (12016/1913. P. szám.)

*

35. Az 1881. évi LXX. törvény cikkben biztosított illetékmentesség nem igényelhető, ha a régi tartozásról kiállított okiratban a kamatláb meghatározva nem volt, habár a hitelező pénzintézet bizonyítja is, hogy az adós állandóan nagyobb kamatot fizetett, mint amennyit az új kölcsön után fizetni tartozik. (7507/1912. P. szám.)

*

36. Az özvegyi haszonélvezeti jog öröklése után kiszabott illeték a haszonélvezeti jog bekebelezése után nem törölhető, habár arról a jogosított lemondott, mielőtt azt gyakorolhatta volna. (2579/1913. P. szám.)

*

37. A közjegyzői okiratokba foglalt mindkét jogügylet után, 50 koronát meg nem haladó fokozatos illeték bélyegjegyekben lett volna lerovandó, mert a felvett okiratokban nincs belevéve az, hogy a szóbanforgó kölcsönöket a fél conversio céljából veszi fel és ez alapon igényli a conversionális kedvezményt is, — azzal tehát, hogy bélyeg lerovás mellőzésével és csupán az 1—1 korona ivbélyeg felragasztásával az eljárás okiratot felvevő királyi közjegyző-jelölt, mint helyettes, az okiratokat másolatban a nem is illetékes ny.-i. magyar királyi adóhivatalnál bemutatta, — de nem is jelentette be azt, hogy a felek bemondata szerint a kölcsönök conversio céljából vétettek fel s hogy felek igénylik a conversionális kedvezményt az illetékre nézve, — azzal tehát nem tett eleget a bélyeg- és illetékszabályokban foglalt rendelkezésnek s illetve az illetéki szabályok 89. § a) és 90. § a) pontja úgy az illetéki díjjegyzék 65. tételében a királyi közjegyzőkre nézve foglalt határozmányoknak, mert a királyi közjegyző, hacsak a felek megbízása folytán jár el akkor — a bélyegeken lerovandó illetékért elsősorban felelős s ezen felelősség felőleli a felemelt illetéket is — az illetéki szabályok 103. §-a első bekezdéséből kifolyóan — s ezen felelősség alul nem vonhatja ki magát azáltal sem, ha a bélyegeken lerovandó illeték alá tartozó okiratokat az illetékes adóhivatalhoz bemutatja.

Tekintettel azonban mégis arra, hogy az okiratokat felvevő panaszos fél J. I., a felvétel idejében még nem volt valóságos közjegyző-helyettes, hanem csak jelölt, — s minthogy őt dr. K. E. ny.-i királyi közjegyző választotta helyettesül s annak kérésére lett kamarailag az 1886. évi VII. t.-cz. 8. §-a alapján kirendelve, s minthogy a most felhívott 1886. évi VII. §-a értelmében az ilyen helyettes eljárásában előforduló mulasztásokért — saját személyében — nem felelős, hanem maga a közjegyző s ép így az 1874. évi XXXV. t.-cz. 17. §-a értelmében a közjegyző-jelölt mulasztásáért is a közjegyző lévén felelős, — a panaszos J. I. közjegyző-jelöltet, illetve választott helyettesét tehát ezen bélyeg-rövidítések miatt felelősségre vonni nem lehet. (30.998/1912. P. sz.)

Közlemények.

A Magyarországi Kir. Közjegyzők Orsz. Egyletének központi bizottsága m. évi december hó 13-án, elnök akadályoztatása folytán *Rupp Zsigmond* bpesti kir. közjegyző elnöklete alatt ülést tartott.

A bizottság egyhangulag elhatározta, hogy az egylet által alakított külön segélyalap megszüntetessék és ennek folyó számláján lévő 734 kor. 60 fillér s járulékai iránti vagyona a Magyarországi királyi közjegyzők nyugdíjintézetének alapjához átutaltassék.

Elnök előterjeszti, hogy miután a magyar polgári törvénykönyv II. tervezetének törvényhozási tárgyalása mielőbb be fog következni, szükséges volna, hogy a tervezetre nézve az egylet is a közjegyzői működés szempontjából, de általában is véleményt nyilvánítson. E tekintetben ajánlja, hogy a vélemény elkészítésével *Baditz Lajos* kapuvári kir. közjegyző bizassék meg, aki a polg. tkv. előkészítési munkálataiban állandóan részt vett. A bizottság ily értelemben határozott.

Elnök előterjeszti, hogy miután a vármegyei közigazgatás, valamint a községi és körjegyzők államosítása előkészítés alatt áll, szükséges lenne az illetékes köröket ismételve figyelmeztetni, hogy a községi és körjegyzők magánmunkálataira vonatkozó jogosultság, ha ez egyáltalában megszüntethető nem volna, legalább úgy szabályoztassék, hogy a jövőben hatásköri összeköttetések kikerültesse. A községi és körjegyzők magánmunkálatai tárgyában dr. *Kőrössy Bertalan* besztercei kir. közjegyző nemcsak megfelelő adatokat gyűjtött, hanem kiváló előterjesztéseket is tett, melyek a kamara útján illetékes helyre lettek juttatva, ezért indítványozza, hogy az egylet nevében teendő felterjesztés elkészítésével dr. *Kőrössy Bertalan* bizassék meg. A bizottság ezen indítványhoz hozzájárult.

Dr. *Szécsi Ferencz* indítványa a tagdíjak leszállítása tárgyában a közgyűlés elé utaltatott.

*

Személyi hírek. *Dr. Janits Imre* esztergomi kir. közjegyző Budapest IX. kerületébe, *dr. Krasznay Gábor* kisujszállási kir. közjegyző Esztergomba és *dr. Örley Dénes* abádszalóki kir. közjegyző Kisujszállásra helyeztetett át.

Dr. Krenner Zoltán aradi gyakorló ügyvéd Lippára kir. közjegyzővé neveztetett ki.

Buócz Béla verseczi és *Koronthály Jenő* szakolczai kir. közjegyzők elhaláloztak.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára.

ELŐFIZETÉSI ÁR:	Felelős szerkesztő:	Szerkesztőség és kiadó- == hivatal ==
Egész évre . . . 10 kor.	Dr. HOLITSCHER SZIGFRID	Budapest, VI, Andrássy-út 1.
Félévre . . . 6 „	budapesti kir. közjegyző.	

Tartalom. A magyar közjegyzői intézmény története. — A természetes személy jog és cselekvőképessége. — A közjegyzői díjfelszámításhoz hagyatéki ügyekben. — Felsőbirósági határozatok. — Közlemények.

A magyar közjegyzői intézmény (1874:XXXV. és 1886:VII. törvénycikkek) története.

Irta: Rupp Zsigmond, budapesti kir. közjegyző.
(Folytatás.)

Bajorországban a telekkönyvi nyilvánosság kérdésében kedvezőbbek a viszonyok, mint Franciaországban, habár a bajor törvény sem írja elő, hogy az ingatlanok minden körülmények közt *hivatalból* vezettessenek be a nyilvánkönyvbe, hanem csak esetről-esetre, ha azokat jelzálogjoggal terhelik meg. De legalább a jelzálogjogokkal terhelt ingatlanok állásába bárki betekintést szerezhet, noha ez a fél megoldás az igazi telekkönyvi intézmény előnyeit meg sem közelíti, mert nem zárja ki a lehetőségét annak, hogy a rosszhiszemű tulajdonos ugyanazon ingatlant — más elnevezés alatt — a nyilvánkönyvbe